

RĂSĂRITUL NOSTRU

Unicul organ Surdo-pedagogic din țară

DIRECTOR V. DIMITRIU-LEORDA

Redacția și Ad-strația: Calea 13 Septembrie Nr. 8 București

Mărășești...

Destinul a voit ca acum 21 de ani, la poarta de sud a bătrânei Moldove, la Mărășești, puternice rezistența regimentelor noastre și în câteva zile de neuitată amintire, să se sfârșească în ascuțitul baionetelor române, tala-zurile nesecate ale trupelor lui Mackensen, spărgătorul de fronturi de până atunci.

Luptând voinicește, unul contra cinci, urmașii dorobanților dela Plevna și Grivița, acum 21 de ani, pe câmpia dela Mărășești, au pecetluit pe vecie, cu sângele lor, hotarele României de astăzi.

Ascultând de porunca lăuntrică a sufletului lor, ostașii români dela Mărășești, ca și cei dela Mărăști și Oituzul de oțel, făcând zid de nepătruns din piepturile și brațele lor, și respingând sângeros, puternice valuri de asalt inamice, au arătat omenirii întregi, dreptul la realizarea și viața României-Mari.

Cu conștiința vie a misiunii lor străbune, ostașii de la Mărășești, trecând prin foc și schije, au ridicat prin fapta lor o țară mică, între atâtea mari împărății.

Mulți, foarte mulți dintre bravi între bravi, frați și camarazi, ai noștri, și-au găsit moartea — cea mai frumoasă moarte — pentru patrie, în lupta grea cu dușmanul, la Mărășești.

Osemintele lor, sfârtecate de obuze și mitraliere, au fost creștinește adunate și dorm somnul de veci, în lumea vitejilor și recunoștinței naționale, în sfân-

ta criptă de la Mărășești, a cărei cucernică târnosire s'a făcut cu fastul Regesc, zilele trecute.

La poalele dealurilor roditoare și în veci pomenite de vije-lia vremurilor de război prin cari au trecut, pe platoul dela Mărășești, de unde se poate privi orizontul infinit, spre Carpații cei neînvinși și podișul spre Dunărea bătrână, strajă și leagăn al neamului nostru, măreția Mausoleului dela Mărășești și sfintele moaște acolo prăznuite, vor fi pe veci poruncă și simbol al împlinirii supremei jertfe. Sacrificii pentru Patrie.

Pământul scumpei noastre patrii prin voința lui Dumnezeu și fapta Românilor, s'a îmbogățit în mijlocul Țării mărite, cu încă un scump și prețios altar, dătător de viață și răscolitor de amintiri: Mausoleul dela Mărășești.

Frați Români! Fiți mândri de sacrificiile scumpilor voștri, pe altarul Patriei.

Cinstindu-i pe ei, vă respectați pe voi, iar voi tineretul, gata de sacrificii or cât de mari, așteptați în liniște ziua de mâine.

Dumnezeul părinților și strămoșilor noștri, ne îndeamnă la unire, iar sfintele osămintele din cripta dela Mărășești, ne poruncesc că fim demni de sacrificiile lor!

Dacă soarta va cere noi jertfe, să fim cu toții vrednici de ele!

Români, sus inimile!

M. VAGAUNESCU

Lt.-col. în retragere, Cavalier al ordinului „Mihai Viteazul“

Jos uneltirile...

În țara noastră binecuvântată cu de toate, și bune și rele cum a lăsat Dumnezeu pretutindenea, așa și la noi sunt oameni buni și răi, sănătoși și voinici, betegi și anormali și cum fiecare trebuie să-și aibă un rost, pentru aceasta mai întâiu le trebuie un îndrumător și fericite de îndrumătorul care-și înțelege pe deplin menirea. Dar de îndrumătorul care greșit și-a luat această răspundere asupra-și? căci în loc de binecuvântarea celui îndrumat, va culege numai blesemele celor pe cari i-a nenorocit.

Firește că la toate acestea totul este să rămăie nepăsător, de vreme ce numai poftă de arginții cu care era plătit, l-a împins la această carieră greșită. Dar, dacă ar fi numai atât, însă hrăpărețul mai caută să nenorocască și alte ființe care stau sub aripa căldă a unui îndrumător adevărat.

Și căutând a-și ajunge scopul cu fel de fel de intrigi, întrebându-lă aceasta pe proprii lor fii, oameni cari nu se uită că poartă haina sfântă a stăpânului țării, ci urmează îmboldul inimii lor negre ca un corb...

Așa, de pildă, curgeau la dregătorie jalbi peste jalbi, că într-o școală oarecare nu ar fi toate la locul lor, și câte rele toate, până când înaltul dregător, alarmat, își trimise locțiitorul său să se dumirească întru toate.

Ajuns la școala cu pricina și intrând pe neașteptate, rămase uimit de cele ce văzuse, căci până acum inspectase multe școli, dar aici de această școală de care foarte puțin s'a interesat, și nici nu s'ar fi gândit cândva să o viziteze, neaflând necesar aceasta, dacă n'ar fi fost jalba

care să-l aducă aici să-și deschidă drumul, pe cari înaintașii săi de mult trebuia să-l calce, și să li se atragă atenția că școala aceasta merita mult. Aci erau aduși niște bieți copii infirmi, biete copile surdo-mute, cari nu-și dădeau seama de nimic. Și uite copilețele acestea pe lângă că învățau să vorbească cu viu graiu și să aibă cunoștințe școlare ca orice elev normal, unde erau învățate și îndrumate spre o meserie care să le asigure viitorul. Învățau să țese covoare, lucrau broderii minunate, adevărate opere de artă, pictau și sculptau.

Pe lângă toate acestea învățau a găti și tot ce trebuie pentru orânduiala casnică a unei bune gospodine, pentru că odată eșite dela școală, să fie bine echipate pentru ce le-ar hărăzi soarta în viitor. (Aproape toate absolvențele au devenit bune mame de familie).

Văzând toate acestea locțiitorul dregătorului care hotărât pornise să condamne, nu putea acum să aibă decât cuvinte de laudă mai ales către Doamna Directoare, care le binemerita, pentru că tot binele și frumosul de aci erau puse la cale numai de ea.

Dar mai rămăsese jalba cu pricina cărei porniri de ură contra Directoarei îi era tălcuit. Făcând inspecția printre celelalte clase, văzu că toți cari își înțelegeau menirea, lucrau în strânsă colaborare între ei, afară de una, o învățătoare, dintre cele mai pripăsite, care ca neghina a fost aruncată aici de diavol ca numai rău să facă. Aceasta în contrast cu celelalte cari numai de bine vorebau, ea singură începu să cărtească, și una peste alta curgeau

Cugetări Egiptene

Nu-i înfrânt decât acela care admite „Infrângerea Destinului“.

Un volum bun este un prieten al surdo-mușilor.

Pe „Casa Tăcerii“ clădește liniștea.

„Casa Tăcerii“ exprimă mai mult decât toate discursurile surdo-mușilor.

Surdul tuturor nu este mutul nimănui.

Operele de artă ale surdo-mușilor, care ar trebui să ne calmeze, ne ajută decând scriitorii și poezii caută ceea ce interesează și pe ceea ce e frumos, și se tac meșteșugarii pasiunilor, nu ai fericirii.

Ioșif Morariu

acuzățile peste capul Directoarei într'un mod care prea bătea la ochi, până când însuși Dregătorul, îi puse frâu să se mai potolească nerușinata, că nu avea temei.

Se vede că cuvintele spuse de locțiitorul Dregătorului nu prea erau măgulitoare. căci când aceasta părăsi clasa ea se puse pe bocit. Unei colege care venise, Doamne să o mângăie, la declarat bătând cu ciudă în catedră că nu se va lăsa până nu va fi ea Directoare, căci un ofițer cu care ar fi logodită i-a promis că nu o va lua în căsătorie decât atunci când va obține ea postul de Directoare a acestei școli. Vorbele acestea au dat de gol tălcuitul și uneltirile violente al unui hrăpăreț care nouă surdo-mușilor numai doritor de bine nu ne este.

Silvia V. D. Leorda

Romanul unui surdo-mut

Orbi cari văd, surzi cari aud și muți cari vorbesc

Știința se mândrește cu François Huber, care — deși orb din naștere — a devenit un mare naturalist, observator mai ales al vieții albinelor.

Muzica citează și ea pe titanul dela Bonn, Ludovic van Beethoven, care — după ce a asurzit complet — a compus cele mai grandioase opere.

Unul dintre marii pianști actuali, Imre Ungar, e orb din naștere.

La noi, cunoscutul sculptor, d. V. Dimitriu-Leorda, surdo-mut, a pus sub tipar un roman, din viața celor lipsiți de grai.

EXPLICAREA UNOR MINUNI

Cum a putut un orb să vadă, mai bine decât cei cu ochi și să studieze viața albinelor? Și cum nimerește un om, complet lipsit de vedere, clapele pianului, sărind cu precizie distanțele dintre ele? Cum putea Beethoven să compună și să conducă o orchestră, dacă nu auzea niciun sunet?

De fapt, sunetele și imaginile sunt o făurire a creierului nostru. S'ar putea spune că totul există în noi și nu în afară de noi. Putem vedea cu ochii minții și auzi chiar atunci când lipsa

nerului acustic întrerupe legătura dintre creier și mediul sonor înconjurător. Genialul Beethoven a scris cele mai frumoase sonate la sfârșitul vieții sale, când era complet surd. În același timp, dirija orchestre simfonice, alcătuite din numeroase și variate instrumente.

Cât privește pe pianistul orb Imre Ungar, cazul lui se explică prin tehnică. Este într'adevăr miraculos, cum izbutește el să descifreze un concert complicat de Chopin, de Czaiowsky...

Desigur că studiază, cu răbdare succesiv și în chip migălos, întâi cu o mână, apoi cu cealaltă, pe când mâna liberă servește la citirea notelor scoase în relief... Dar odată o pagină pusă la punct, o execută, ca și orice alt pianist, în tempo convenit, fără să mai aibă nevoie să cerceteze notele sau claviatura. Asta, de altfel, nu mai este o minune atât de mare, orice tehnician având imprimată senzația distanței, în brațe și degete. Niciun violonist nu se uită la limba viorii când cântă, deși mâna alunecă în poziții înainte, cu o repeziciune și precizie

uimitoare, neputându-și permite să greșească nici cu o fracțiune de milimetru, spre a nu scoate o notă falsă. Cât despre pianști, cred că toți ar putea cânta cu ochii închiși, sau cu o eșarfă aruncată peste claviatură. Nici violonistul, nici pianistul concertist, nu are timpul să chibzuiască pe îndelete fiecare mișcare a degetelor, care se face mai mult în mod mecanic, aproape inconștient, artistul având să execute uneori, câteva zeci de sunete numai într-o singură secundă.

Dar cum a putut savantul orb Huber să scrie o carte despre albine, lucrare rămasă clasică, fiind și azi consultată de către specialiști?

Marele naturalist avea un servitor credincios. Ochii și mâinile acestuia erau conduse de geniul savantului. Aceasta este taina!

CE POATE FACE UN „MUT“

Să revenim acum la „romanul unui surdomut“, pe care l-am anunțat mai sus.

Mulți nu știu că „muți“ sunt capabili să învețe să vorbească în mod curent, să scrie și să citească în mai multe limbi și chiar să se dedice științei și artei.

De altfel infirmitatea e numai parțială: în realitate ei sunt numai surzi,

organele vocale fiind în stare normală.

Copilul surd, care nu poate auzi vorbind pe părinții săi și nici pe cei din jur, nu se simte îndemnat să reproducă diferite vocale și consoane. Ajunge astfel la vârsta de zece-doisprezece ani, fără să pronunțe nici un cuvânt. Și atunci toată lumea crede că e mut.

În școlile speciale moderne se practică demutizarea, adică „muții“ sunt învățați să vorbească. La autopsii s'a observat totuși că unii surdo-muți n'au complet dezvoltat mușchii laringelui. Lucrul este explicabil la un individ, care dela naștere, timp de ani de zile, n'a utilizat acest organ. De altfel s'a constatat că cu cât se începe mai de timpuriu instruirea surdo-mușilor, cu atât se pot obține succese mai rezeși și mai mulțumitoare.

VORBIREA OMENEASCĂ

Gângăvitul copiilor se arată la toți pruncii la fel, indiferent de naționalitate. Dar sunetele precise emise de aparatul vocal și diferențierea limbilor depinde de mediul înconjurător.

Dacă ar fi posibil ca un contimporan să se transpună în epoca apariției omului pe pământ el ar putea crede că semenii noștri, de pe atunci, erau toți, muți într'adevăr, limbajul a apărut mult mai târziu.

Oamenii au trecut printr-o lungă perioadă în evoluția vorbirii, până să ajungă întâi la vocale repetate, ca pe urmă să treacă la sunetele nazale, labiale, dințate, cu toate nuanțele și complicațiile lor.

În școlile de demutizare, se urmează azi același drum pentru surdo-mușii a căror educație a fost neglijată. Străduința nu este zadarnică, deoarece iată că se poate ajunge și la rezultatul ca un surdo-mut să devieromancier!

PSIHOLOGIA SURDO-MUȘILOR

Am vizitat pe d. V. Dimitriu-Leorda, în calea 13 Septembrie No. 8, unde-și are atelierul de sculptură și unde locuiește cu familia.

Sculptorul-romancier, nu era acasă. — Este cu totul nedrept și este o mare durere ca miș de copii surdo-muți, din țară, să fie lăsați sub povara unui crud destin — ne-a spus d-na Sylvia Dimitriu-Leorda, care, împreună cu soțul ei, redactează un ziar al surdo-mușilor, „Răsăritul nostru“.

„Se țin numeroase congrese de medici, se întemeiază societăți de protecție a copilului, dar nimeni nu se ocupă de tragica soartă a pruncilor

(Continuare în pag. 11-a)

NECAZURI MARUNTE

„Bravo agent!“...

„Stop“-ul din calea Victoriei, colț cu bulevardul Elisabeta, a început să zure.

Ochii verzi ai dihaniei s'au holbat, s'au bulboacă și au devenit roșii.

Valul de lume depe partea aceea s'a rupt în două și automobilele au început să treacă șirag, unul după altul.

Un singur pieton, probabil cu gândul undeva departe, nu observă nămaidecât schimbarea și își continuă drumul, cu toate că „stop“-ul e închis.

În clipa următoare, însă, mâna unui agent de circulație, înarmat cu respectivul cauciuc, îi tae calea.

Pietonul tresare, surprins de această intervenție neașteptată.

E un domn general.

Neobișnuit de o vreme să primească ordine ci numai să dea, se uită încruntat la agent:

— Ce vrei, băte?

Agentul zâmbește și, fără un cuvânt, ridică brațul spre ceanul cu ochiul roșu.

Domnul general urmărește cu privirea brațul din față și înțelege cum stă situația:

— A, bun n'am observat. Să așteptăm atunci...

Și rămâne pe loc.

Agentul de circulație, cu același zâmbet și tot fără un cuvânt, dar hotărât în gesturi, arată încodată lumina roșie, ridică din umeri și poruncește, prin semne, pietonului să se retragă la linia albă care indică locul de așteptare.

Domnul general ar vrea parcă să mai spună ceva, dar cum se vede limpede că agentul n'are nici un chef de vorbă și a încremenit ca o statuie, hotărât și cu mâna întinsă spre șirul celorlalți trecători, domina-sa se retrage disciplinat cei doi pași ce-i făcuse din neatenție.

Domnul general se și gândește în clipa aceasta că, fiind pieton ocazional, nu trebuie să fie nici lipsit de înțelegeri și nici împotriva ordinii.

Dacă ar fi vrut să se simtă supărat, s'ar fi simțit doar pentru faptul că agentul de circulație n'a deschis barem gura să se scuze sau să întrebuințeze vre-o formulă oarecare de politețe... Dar până la urmă găsește că omul a procedat chiar mai bine așa. Unde ar ajunge el, agentul, dacă ar sta să dea explicații fiecărui pieton, să se scuze pentru fiecare gest sau să se întindă la vorbă cu ei? El e pus acolo să execute, pur și simplu, un ordin — iar nu să fie conferințe sau să întrefie conversații.

Meditând astfel în așteptarea deschiderii „stop“-ului și urmărind din ochi pe agentul care, fără să spună vreodată cuvânt vre-o vorbă, e la fel de autoritar cu toată lumea, domnul general se simte chiar încântat de acest polițist cu finuță cu adevărat... occidentală, încât după ce se deschide iarăși calea și agentul îl poartă să treacă, salutându-l în poziție, domina-sa schimbă drumul și o ia la dreapta pe calea Victoriei, spre prefectura de poliție.

D. chestor George Botez se află la birou și îl primește imediat:

— Ce plăcere, domnule general! Cu ce vă putem fi de folos?

— Dragă domnule chestor, n'am venit la dumneată cu nici o cerere. Am trecut numai să te văd și să te felicit pentru educația ce o dai oamenilor dumitale.

Și domnul general povestește șeful circulației cum a fost oprit în drum ca... orice trecător, deși era îmbrăcat în uniformă, cum minunatul agent nu

vorbește cu nici un trecător și nici cu soferii, cum nu catadicește să răspundă nici chiar atunci când este întrebat sau provocat... „mă rog, domnule chestor, un polițist cu o atitudine și o purtare care fac cinste și instituției și d-voastră care îi educați astfel!“.

— De aceștia ar trebui să aveți cât mai mulți!... — își încheie domnul general perorația prin care își exprimă sincerul sentiment de mulțumire pentru descoperirea făcută întâmplător.

— Aveți dreptate, domnule general, ne trebuie cât mai mulți! Și eu sunt de părerea asta, dar, deocamdată, aceasta din calea Victoriei este singurul agent de circulație surdo-mut...

— Cum, e surdo-mut?... întrerupse domnul general discuția, dezolat. Atunci am înțeles totul...

Și schimbă, repede, subiectul...

VALERIU MARDARE

(„Universul“ No. 318).

INFORMAȚIUNI

Joi 17 Noembrie a. c. ora 13 excelența Sa d. ministru al finanțelor M. Canciov însoțit de d. col. Minescu, prefectul județului Bacău și d. prof. Leonida Dumitrescu, primarul orașului Bacău, a vizitat atelierul sculptorului Dimitru Leorda interesându-se de lucrările monumentului străjeresc ce se va ridica în fața Palatului Prefecturii din Bacău.

Acest monument străjeresc este prima operă ce se închină temeliei nepieritoare străjeresc*

Duminică 27 Noembrie a. c. la biserică Popa Tatu din Capitală s'a oficiat căsătoria religioasă a 2 tineri surdo-muți: tânărul Lăcătuș Gheorghe absolvent al Institutului de surdo-muți din Focșani, legător la tipografia „Imprimeria Națională“ cu domnișoara Florica Silzer absolventă a Institutului de surdo-mute din Capitală.

Cununia religioasă a fost oficiată de sfinția sa părintele paroh Ioan Vartolomei un distins prieten al surdo-muților.

Legătura acestor tineri este un roman duos.

Tânărul Lăcătuș Gheorghe orfan de război după ce a terminat școala dela Focșani și secția de desen, s'a angajat la legătoria Imprimeriei Naționale unde zi de zi a muncit reușind să strângă o sumă frumușică de bani din care și-a întemeiat o căsuță.

A fost o muncă continuă de câțiva ani plină de răbdare și speranța sădită de o dragoste mare față de aceia care azi i-a devenit pe veci legătura sfântă.

Odată întemeiată căsuța, legătura s'a consfințit în fața altarului simbol de Dumnezeuiască binecuvântare.

Nuni au fost d-na și d. Aristide Aliman desenator la Soc. de Telefoane, ambii surdo-muți.

Romanul unui surdo-mut

Orbi cari văd, surzi cari aud și muți cari vorbesc

(Urmare din pagina I-a)

surdo-muți. Sunt într'adevăr câteva școli în țară, în număr cu totul insuficient, funcționând în localuri închiriate, improprii și neîncăpătoare. Singură școala din Focșani, cea mai veche, de pe vremea lui Davila, posedă un local propriu, din dania unei familii de boeri, cu întărire domnească. Dar și această școală de surdo-muți, din Focșani, a fost isgonită din sediul ei, fiind silită să vagabondeze acum prin oraș...

„Nici un sfert dintre copiii surdo-muți din țară n'au loc prin școli. Ceilalți sunt lăsați în voia soartei, devenind astfel o povară pentru familie și societate, în loc să se desvolte astfel cum s'ar putea. Surdo-muții instruiți pot deveni elemente prețioase în domeniul tehnicii, artei și științei. Se citează cărturari, până și preoți, foști surdo-muți.

— Despre romanul soțului d-voastră ce ne puteți spune?

— Nu am dreptul să divulg subiectul. Dar vă pot comunica titlul: „Infrângerea destinului“. Va fi descrisă viața unui surdo-mut... Normalii nici nu bănuiesc ce se petrece în sufletul ființei pe care unii o socot lipsită de judecată, de inteligență și chiar de simțire.

„Cât mă privește, cred că normalii rostesc, un noian de cuvinte de prisos. Unii vorbesc, nu spre a-și arăta gândul, ci spre a și-l ascunde. Tăcerea face să apară cristale în sufletul nostru... Noi, „surdo-muții“, avem obiceiul de a expune pe scurt, drept și cinstit, ceea ce cugetăm... Din acest punct de vedere, sper că vă va interesa romanul soțului meu și că pe viitor psihologia surdo-muților va fi mai bine înțeleasă“.

ALEX. F. MIHAIL

(„Adevărul literar și artistic“ No. 936).

In grădina tăcerii

- Fantezie -

La cimitir, într'o sărbătoare catolică. Domnulu Naude și prietenul său Tăcutul au venit pentru a aduce omagiile lor morților. După un moment de gândire în tăcere, ei își schimbă gândurile în limba lor prin semne.

D. N.: Ei sunt morți. Ei sunt acolo nemișcați, înghețați sub pământul care a fost hrana lor. Noi am venit să le spunem iubirea noastră împotriva mării despărțiri și le repetă că amintirea lor va ține atât cât noi vom fi în picioare în lumina soarelui.

D. Tăcutul... Și pe urmă noi ne vom regăsi... Copiii noștri, la rândul lor, ne vor aduce flori rugile lor și regretele lor... Noi vom fi fără răspuns.

D. S.: Moartea este tăcerea, marea tăcere neagră, nesfârșit mai mare de cât marea tăcere albă a stepelor de zăpadă.

D. T.: Moartea este frăția în tăcere; este frăția în mutism. Este egalitatea. „Sfânta egalitate în împărăția Domnului“. Eu am citit aceasta în câteva locuri.

D. S.: Viața este marea neegalitate. Ioan este sănătos, neatins, Jules este orb; eu sunt surd. Urechia mea este moartă. Ea îmi pare ca desfăcută de mine, ca un organ tăiat de bisturiul chirurgului, ea mă duce în mormânt. Ea s'a dus să găsească Marea Tăcere a morților.

D. T.: Făcând aceasta, ea se pune de înainte în aceiași tăcere. Inchide ochii: Noapte neagră, liniște de mormânt...

D. S.: Liniște! Dar gândirea mea este aici, plină de viață, așa o lumină în mormânt! Redeschid ochii, ea intră în viață!

D. T.: Tu intri în viață însuflețit și înfrumusețat, nu este viața totală...

D. S.: Intr'o oră mulțimea în procesiune, umple acest cimitir. El este negru, liniștit și fugitiv pentru noi. Mult loc pentru un oarecare aer de melancolie prin sentimente comune ale oamenilor la ziua morților, câteva lucruri, noi am despărțit și am avut în parte emoția colectivă.

D. T.: Tu ai dreptate! Eu am văzut intrând frații, copiii, credincioșii. Ei cântau. Noi am luat parte la un cor cântat cu însuflețire, psalmi și canoanele exprimate cu sonoritate armonioasă.

D. S.: Și noi ne imaginăm, cum am imaginat necunoscutul, aceste sonorități armonioase, creator de sentimente comune. Dar aceasta rămâne vagă pentru noi și nu va avea puterea unui lucru resimțit...

D. T.: Prin vedere noi eram după cei în viață. Dar prin ureche, noi eram toți aproape de neînsuflețirii mormântului. Cântecul care se adresează rămășițelor pământestii au trecut peste credința lor, ca peste frunțile noastre. Cum s'ar zice, suflul vântului în deșert...

D. S.: Dragul meu Tăcut, comparația noastră este dreaptă... Eu cred că aceste cântece, oferite morții, trece peste noi, ca valorile, cărora lipsa antenelor, ne împiedică de al prinde. Asemănători morților, noi rămânem fără răspuns, greșală de a avea în unison cu cei vii.

În privința urechii noi suntem morți. Noi ne considerăm ca aproape morți...

D. S.: Moartea adevărată rezultă prin oprirea inimii. În așteptarea acestui accident, moartea poate să atingă unul sau altul din organele noastre: care pierd auzul, gustul, mirosul, care pierde un membru.

D. T.: Teribil este de a isbuti la o fatalitate de morți parțiale: Eu am cunoscut un caz, surzenie, orbire, paralizarea membrilor inferioare, dar inima continuă să trăiască ca leul în deșert!

D. S.: Frumoasă imagine romantică. Moartea auzului îmi este deajuns. Ea se dublează cu moartea relației mele în viață...

D. S.: (visător): Eu am cunoscut multe din aceste morți, cari zac în în suflete între patru scânduri de gorun într'un mare cimitir. Noi am fost prieteni fără să înțelegem nimic. Căci eu nu puteam înțelege partea sonoră a vieții lor, cum ei nu puteau înțelege tăcerea mea și colorile ei. Ei trăiau în excitația sgomotelor din jurul lor, care lucrează asupra lor ca un stimulent... În timp ce eu rămân negativ în gândurile mele. Deosebirea între normalii și infirmii a speciei noastre n'are altă origină. Normalii trăiesc sută la sută viața omenească. Procentul nostru vital este mic.

D. T. O parte din capitalul nostru este neatins în fundul mormântului nostru, eu cred că Wagner a putut fi la înălțimea copilăriei sale a unei aventuri înșelătoare, o păfanie.

D. S. Eu simt că o parte din mine s'a dus să regăsească moartea în liniște.

D. T. Morții în liniștea lor!... Noi nu înțelegem nimic acum? Și să ne scuzăm de a fi ceiace nu suntem?

Ei ne vor certa odată de a nu fi simțit în emisorul lor de-a vedea viața în altă înfățișare.

S. (sarcastic) Sub înfățișarea morței!...

D. T. Perfect! Urechia în unghiul morței. Ei îl aveau în unghiul viu.

D. S. Eu am meditat asupra acestui vers al lui Baudelaire. Morții. Sărmanii morți au mari dureri. Eu găsesc seara aceasta, seară bogată cu adevăruri. Ei sunt acolo în durerea lor care sunt efectele relelor noastre înțelegeri de altă dată și de acum. Este pentru oamenii nu mai sunt după cum suntem noi, mai înțelegători! Aceasta seamănă cu un paradox.

D. T. Ei sunt surzi noi suntem surzi. Va veni azi când marea sfârșit pământesc ne va uni mai puternic în tăcerea pământului.

D. S. Și noi vom rămâne acolo până la sfârșitul sfârșiturilor.

D. T. Da! Da! Sfârșitul acestei lumi pământestii... Trompeta lui Iosaphat... Revolta cărnii, cărnii tuturor morților. Revoluția integrală a organelor, a tuturor organelor.

Un surdo-mut devenit preot

de d-na Vicontesă de Cannoc-Lanzoc

În biserică Sfântului Filip, căsătoria Elenei cu Lucian la Fonta, a fost celebrată la 6 Iulie 1838. În timpul slujbei, visătoarerea căsătorită, se distingea sub valul ei alb, rugându-se. Ea cerea Domnului să binecuvânteze unirea și să-i dăruiască fericirea de-a avea un fiu pe care să-l facă preot.

Din această căsătorie s'au născut 6 copii. Carol, al cincilea, văzu lumina zilei la Bordo, la 1 Martie 1878. Ce supărare, când după câteva luni, părinții observă că fiul lor era surdo-mut.

Plângând se rugară din nou lui Dumnezeu. Fără să se descurajeze, îndată ce copilul ajunse la vârsta de 3 ani, mama cerca să-l deprindă a vorbi așa cum începuse și cu cel dintâi. Datorită experienței pe care o avea mama, copilul progrese foarte repede.

La 4 ani, cu spiritul foarte dezvoltat și vioi, el știa să vorbească și să înțeleagă după mișcarea buzelor.

Mama lui îi făcea în fiecare dimineață, o oră de exerciții de articulare și de citire pe buze.

El își completă educația la 2 institute din Bordeaux și Paris.

Carol era blond, cu ochii albaștri-griș, cu o privire foarte dulce dar vie.

De o bunătate fără pereche, el își iubea mult frații și surorile; dar era foarte legat de una din surori, Ventamina, cu care era mereu împreună.

Dânsul fără să fi luat lecții, știa să citească cu mare ușurință, după mișcarea buzelor și aceasta născu între copii o mare prețuire.

Cu toate că era mic, nu putea să-și vadă frații sau surorile certate; totdeauna le ținea parte, mai ales când era vorba de sora mai mică, pentru care se lăsa chiar pedepsit.

Ventamina avea cu totul altă fire; vioaie, neastâmpărată, se supunea cu greu disciplinei severe a părinților.

Mai ales la masă, copiii n'aveau voie să pună coatele pe masă. Adesea însă, mitilica uita și era pedepsită, să plece de la masă.

Carol se simțea foarte nefericit de pedeapsa surorii lui și făcea o poznă ca să fie și el dat afară de la masă, pentru a o găsi pe fetiță. El o certa blând că nu a fost ascultătoare și după masă se duceau să ceară iertare părinților.

Viața se scurse șase luni la Paris, în cartierul plăcut Etoile; șase luni, la țară, pe moșia din Gironde, la 20 km. de Bordeaux!

La curte ducea o alce lună de plopi, care mărginea pășunea, unde pășteau turmele. Această a-

D. S. Surdul nu va mai fi surd. Tăcerea nu va mai fi în tăcere. Și unul și altul ca toți cei asemănători din rasa ei nouă, vor auzi trompeta Arhanghelului.

D. T. Pentru răsculații cari aud deja și care au vorbit limba sonoră a oamenilor, aceasta nu va fi decât o simplă trezire dintr'un somn milenar, sau secular. Ei nu vor avea decât plăcerea unei tinere și luminoase dimineți de primăvară.

D. S. Pentru noi va fi adevărată minune revoltă, senzația extraordinară a unei noutăți. Cunoașteți și voi courile trompetei Arhanghelului? Nu! Este o minune nemai pomenită. Vom intra deci în stăpânirea necunoscutului, ca orbii cari vor intra în domeniul luminii. Vom intra cu totul în posesia unei lumi noi, în posesia Universului.

M. T.: Și după ce am avut atâtea de suferit, vom suferi poate de a nu mai putea simți marginea, ceace face tragedia și noblețea omului.

D. Ai dreptate totdeauna cu spiritul nesatisfăcut al omului. Dar în ziua revoltei vom mai voi oameni?

Trad. din franceză după

LOUIS BOUPANT

lee, mărginită, mai încolo de niște balustrade albe, încărcate de trandafiri, ducea și mai departe, la râul Dordogne, foarte lat în locul acesta, foarte apropiat de Ambez. Locuința mare, spațioasă, se găsea chiar pe malul apei, ca și grațioasa bisericuță tainică. De fiecare parte a casei teii bătrâni cernând soarele verii, imbie la liniștea deplină. Mai la dreapta în lungul râului, o alee de carpin, era foarte potrivită meditațiilor și visării.

Fluxul produs de marea la gura unor fluviu, se vedea de două ori pe zi, cu deosebire frumos, în Martie și Septembrie.

El era curios totdeauna să vadă valurile ridicându-se în spumă, pentru a recădea în apa liniștită

Între orașul luminat și odihnitorul sat, lecțiile erau completate de către călugărețele de la colegiul din Bordeaux.

Acolo, sora Filipina, de o violență și de o activitate incomparabilă, având în griji pe micul Carol, fu un model de răbdare și devotament, ea obținu rezultate fericite, se făcu iubită de Carol și Carol era fermecat de lecțiile ei.

El își cântă pe inimă și lăsa pe micuța Veniamina, acasă; iar seara când se întorcea, bucuria era și mai mare. „Ai fost cuminte? după cum mi-ai făgăduit?“ era prima lui întrebare și cei doi copii se îmbrățișau.

Studiile se urmau metodic, întrerupte doar de recreațiile plăcute, La țara, fericirea celor doi copii era să alege în grădina de zarzavat. Acolo, ei săpau, puneau rădăceam legume și flori.

Cea mai plăcută distracție a lui Carol, de îndată ce fu mai mare, era să facă slujbă biserică, copilul așeza totul pe masă și cu respect deosebit imita pe preot la altar, sora lui cântând.

(Va urma)

Diverse știri

Sâmbătă 14 Ianuarie 1939 ora 9 seara va avea loc un mare bal sportiv dat de clubul sportiv al surdo-muților de pe lângă societatea surdo-muților din România.

Balul va avea loc în sala Transilvania, (Șchitu Măgureanu).

Vor fi diferite distracții și producții teatrale jucate cu o artă de surdo-muți.

Biletele la acest bal se găsesc la sediul clubului str. Măior Ene nr. 2 (A. N. E. F.).